

EL LLENGUATGE

La col·locació

Sembla que cada verb hauria d'exigir el seu substantiu, el nom de la mateixa família etimològica que hauria de designar l'acció expressada per aquest verb. Ho sembla però no és així: el fet és que no sempre trobem, al costat d'un verb, el substantiu corresponent que ens permeti la designació nominal de la seva acció. És clar que això no ens sol esdevenir en la nostra expressió espontània, en el llenguatge de cada dia, sinó, naturalment, quan redactem, quan triem acuradament les nostres formes d'expressió, i ens decidim per l'una o per l'altra després d'haver-ne sospesat -detingudament els avantatges i els inconvenients: aleshores, és quan ens trobem que en una determinada frase atentament construïda, ens convindria d'expressar tal o tal acció no per mitjà d'un verb sinó d'un substantiu, potser inexistent.

Les lleis que regeixen l'economia del llenguatge són sovint difícils de formular: ¿si no existeix cap nom derivat del verb *posar* que signifiqui, pròpiament, "acció de posar o posar-se, l'efecte", és perquè la nostra elocució ha tingut tendència, en

aquest cas, a l'ús de la frase verbal, o bé la tendència a aquest ús ha estat determinada per la inexistència del substantiu adequat? Perquè els fets són aquests: cap dels substantius de la família etimològica de *posar* no té aquest sentit de "acció de posar", corresponent al valor que té *posar* en totes aquestes frases, tan normals i usuals, que copiem dels exemples del Diccionari Fabra: *posar un llibre a l'armari, posar l'olla al foc, posar la clau al pany, posar sorra als caminals, posar la sopa a la taula, posar sentinelles a les portes, posar la sella al cavall, posar les cordes a un violí, etc.* (Les frases *la posada a punt, la posada en marxa, etc.*, són casos especials i constitueixen, de fet, una concessió moderna a una pressió aliena). El llenguatge popular, sens dubte, amb la seva tendència a la frase verbal, no deu sentir la necessitat d'un substantiu que designi l'acció de *posar*, amb el valor precís i exacte que aquest verb té en cada un dels exemples transcrits, i deu ésser capaç que aquesta frase verbal revesteixi els girs més variats i insospitats per tal de suplir la mancança del nom. Tanmateix, quan la llengua, per la via culta, ens ha fornint un nom, *col·locació*, d'un altra família etimològica, però que té aquest sentit precís, hem cuitat —inconscientment— a adoptar-lo tot seguit, com una peça utilíssima i preciosa del nostre lèxic.